

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Čas je mineval. Kolikokrat se je vrnila jesen in ž njo god vernih duš, bil je „grobec zeleni“ pod priprostim spomenkom ozaljšan s svežim cvetjem, in plapolale so na njem lučice; ob grobu pa so se red-

hodnjega leta. Med tem bodo delovali deželni zbori. Tudi v zadnjih sejah državnega zbora so posegli slovenski poslanci večkrat v razpravo. Dr. Verstovšek je bil poročevalec draginjskega odseka o predlogih zaradi povzdige živinoreje in sploh kmetijstva. Govoril je k tem predlogom tudi poslanec Demšar. Vsi predlogi so bili sprejeti. Pri nujnih predlogih zaradi čim se je oglasil k besedi poslanec Roškar ter v krepkih besedah povdarjal potrebo podpor in bičal postopanje naših cesarskih uradov, ki v tem oziru ne grejo ljudstvu na roko.

— Cesar je zopet dobil nahod ter se nekoliko časa ne vozi iz Senbruna na svoj dvor. Nevarnega ni nič, kar je že iz tega razvidno, da vsak dan sprejema vojaške in politične dostojanstvenike. Navadno je obhajal cesar božične praznike pri svoji hčeri Mariji Valeriji, letos pa je prišla nadvojvodinja s svojimi otroki v Senbrun, da bodo tukaj skupno slavili sv. Božič. Mnogo dunajskih listov je bilo te dni zaplenjenih, ker so prinesli vznemirljive vesti o cesarjevi bolezni. Cesar je star 81 let.

— Delegacije se snidejo dne 28. decembra tokrat na Dunaju. Jugoslovani imajo tri delegate, dr. Korošec, Spincič in dr. Čingrijo. Za načelnika vojaškega odseka je od strank določen dr. Korošec.

— Na Nemškem imajo nove volitve za državni zbor in na Bavarskem tudi nove volitve za bavarski deželni zbor. Na Nemškem se kažejo pri strankah iste zveze kot pri nas. Vse svobodnomiselne stranke, najsi se v mirnem času tudi med seboj ločijo in napadajo, se združujejo za skupen napad na katoliško stranko „centrum“. Hvala Bogu, da so katoliški pristaši pridno delali zadnja leta in si vstvarili velike ljudske organizacije, ki so sedaj v volilnem boju njih največja opora. Povsod marširajo svobodnomiselnici proti katoliški stvari skupno, a povsod se njih napadi z uspehom odbijajo.

— Italija sicer sedaj zaseda v Severni Afriki turško pokrajino Tripolis, toda večina vojakov italijanskega kraljestva ni na afričanskem bojišču, ampak ob avstrijski meji. Italijanski častniki v Tripolitani se očitno bahajo, da je ta tripoličanska vojska le vaja za vojsko z Avstrijo. V Italiji se na vse moč načine širi sovražstvo proti naši državi. Celo o seba našega presvitlega cesarja jim ni sveta, ampak odkrito slavijo ravno zadnji čas znanega Oberdanka, ki je poskusil svoječasno umoriti našega cesarja. Po celi Italiji se širijo razglednice z zemljevidom, na katerem so naše južne dežele z Dalmacijo že italijanske pokrajine. Italijani so se že naveličali jesti polento, in skomine jih obhajajo po našem kruhu.

— Na Balkanu so v obeh turških pokrajinah, v Makedoniji in Albaniji, majhni nemiri. Nezaodvoljni narodi teh pokrajin hočejo izrabiti ugodno priliko, ko je zapletena Turčija v boj z Italijo. Znano je, da bi Makedonijo rada imela Bolgarska, Albanijo pa Italija. Ako bi se kedaj posrečilo Italiji, vzeti Turkom še tudi Albanijo, potem bi naša Avstrija na celim jugu mejila na sovražne nam Italijane. Zato mnogi avstrijski politiki mislijo, če se že mora vzeti Turkom Albanija, naj jo raje vzame Avstrija. Seveda bi se moralo dognati prej vzporedumljenje z Rusijo, kajti z vsemi sosedi si ne smemo biti v laseh.

Razne novice.

* **Duhovniška vest.** Župnijo Širje pri Zidanem mostu je dobil č. g. Leopold Kolenc, kaplan v Dolu pri Hrašniku.

* **Osebnostna vest.** Vodstvo mariborske državne gimnazije je v ponedeljek, dne 8. decembra prevzel novi ravnatelj g. dr. Tominšek.

* **Iz šole.** Začasne učitelje, oziroma učiteljice v mariborskem okraju so imenovani: Maks Varl v Jarenini, Karl Urbič pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Friderik Vauda pri Sv. Marjeti, Marija Vokač v Račah, Gizela Supanek v Slov. Bistrici za dekliško šolo, Peter Maurič v Makolah, Maks Vihar pri Sv. Martinu na Pohorju, Janez Živko v Studenicah, Mat. Janžekovič za okrajnega pomožnega učitelja. Za pomožne učitelje, oziroma učiteljice, so imenovani: Jožef Mitlhaus za prov. šolskega vodjo v Breznem, Frančiška Noyak v Selnici, Franc Ramšak v St. Petru niže Maribora, Henrik Gödl v Razvanju, Marija Weber in Gusti Janežič na deški ljudski šoli v Slov. Bistrici, Anica Zorko v Makolah in Martina Kovačič pri Sv. Venčesu. — Učitelj v Črešnjicah, g. A. Hribernik, je imenovan za začasnega šolskega vodjo istotam. — Začasna učiteljica Marija Mašek je imenovana za stalno učiteljico. — Vpokojena je Ana Sluga, učiteljica za ročna dela v Braslovčah.

* **Korist obstrukcije.** Odkar je slovenska obstrukcija v deželnem zboru, so se morali črtati izdatki za 1½ milijona kron. Obstrukcija je torej prihranila v dveh letih deželi čistih 3 milijone kron. Ker bi bil deželni zbor gotovo že sklenil zvišanje učiteljskih plač, bi to znašalo 4 milijone. Vsega skupaj je torej

no zbrali Rezika in brata, da pomolijo za duše tako drage, prerano jim odvzete sestre. Daleč tam od domovine pa je v mirni in tihi samostanski celici pred podobo Križanega, ali v kapelici pred tabernakljem, često klečala pobožna redovnica, usmiljenka, sestra Marija, nekdanja Micika Pernatova. Iz njenega srca proti nebu iskrena molitev; molila je za sestro, ki je umrla v Jerico, hrepeneč, da se vrne, in molila je za — ne-

prihranila obstrukcija davkoplačevalcem 7 milijonov. Tako izgleda ona toli preklicana škodljivost slovenske obstrukcije.

* **Obstrukcija** so prodali. Tako kričijo naši liberalci že dve leti radi obstrukcije v deželnem zboru. A vendar že dve leti traja slovenska obstrukcija in vsak dan je nov dokaz, da slovenski liberalci lažejo. Pregovor pravi, da usta to govore, česar je srce polno. Liberalno srce torej sanja le o prodaji. Liberalci si ne more misliti izhoda iz obstrukcije drugače, nego s prodajo. Povsod vidijo in mislijo le na prodajo. Slovensko ljudstvo pa te ljudi gotovo dobro pozna, ker jim pri volitvah ne zaupa nobenega mandata več.

* **Učiteljske plače.** Štajerski učitelji hočejo imeti nove zvišane plače. Stvar bi stala deželo okroglo vsaj dva milijona, in doklade bi se morale zvišati za približno 20 odstotkov. Slovenska liberalna stranka sloni na učitelstvu, in zato je tudi sklenila, da je sedaj proti obstrukciji. Liberalci hočejo imeti prosto pot za zvišanje učiteljskih plač ter naložiti ljudstvu nove doklade.

* **Dalekogledni politiki** so slovenski liberalci. Ko so naši poslanci pred dvema letoma začeli v dež. zboru vojsko zoper krivično nemško nadvlado, so kričeče sklenili, da bodo obstrukcijo podpirali. Ne da bi se Slovencem ona krivica popravila, pa so pred 14 dnevi naredili drug sklep, češ, da so proti obstrukciji, ker sedaj v deželi nekatere ugodnosti izostanejo. Ali tega dalekogledni politiki pred dvema letoma niso vedeli? Ali niso vedeli, da je obstrukcija velik boj, ki ima, kakor vsak boj, kljub svojim velikim ciljem tudi svojo senčno stran? Pretežna večina slovenskega ljudstva je vse to dobro vedela in kljub temu obstrukcijo odobrila, ker je Nemcem treba pokazati, da se Slovenci ne dajo več zapostavljati v lastni deželi. Kar storijo naši liberalci, je gotovo neumnost.

* **Regulacija Drave.** O tej se je toliko pisalo, da bi se že s papirjem, ki se ga je v to uporabilo, mogel del Drave regulirati. Kakor nemškutarji, tako govorijo sedaj tudi celjski liberalci, da se bo Drava takoj regulirala, ako se ustavi obstrukcija v deželnem zboru. Toda že jesensko zasedanje se je radi tega razbilo, ker Nemci nočejo privoliti v regulacijo Drave. Tudi v proračunu za leto 1912 ni krajevarja upostavljeno za regulacijo Drave, istotako tudi ne za regulacijo Pesnice. Liberalci silijo v deželni zbor, da bi tam menda naj naši poslanci lizali roke, katere tepo slovensko ljudstvo. Kakor se vidi, nimajo liberalci nobenega smisla za slovenske potrebe in sedaj skupno z nemškutarji lažejo proti obstrukciji.

* **Graški hišni posestniki** v svojem listu priznavajo, da je slovenska obstrukcija v deželnem zboru deželi le prihranila ter pred vsem davkoplačevalce obranila novih doklad. Ako bi slovenske obstrukcije ne bilo, bi že skozi dve leti imeli kakih 25% več doklad. Tudi krščanski socialni poslanci so začeli priznavati, da je proti razpisnosti nemško-nacionalne večine najboljše zdravilo obstrukcija.

* **Za ločitev zakona** je glasovalo v državnem zboru, kakor smo že zadnjič poročali, vse, kar je svobodnomiselno. Glasoval je zastopnik slovenskih liberalcev, Ravnihar, vsi trije zastopniki naših nemškutarjev, Malik, Marekhl in Wastian ter vsi socialni demokratje. Vendar je bil predlog odklonjen, toda ne z veliko večino. Za ločitev je glasovalo 177 poslancev, proti 198, torej je bilo le 21 glasov večine. Iz te majhne večine je razvidno, da mora katoliško ljudstvo pri prihodnjih volitvah paziti, da ne izgubi nobenega mandata.

* **Naša Kmetijska družba** res ne pozna potreb kmečkega stanu. Poglejmo samo na zadnji uspehi kranjske Kmetijske družbe. Za podporo vsled suše, ki bi se naj posebno ozirala na krmila za svinje in semena, je izposlovala za kranjske kmete 200.000 K. Naši štajerski slovenski poslanci so v poljedelskem ministertvu vprašali, kaj da predlaga štajerska Kmetijska družba zaradi krmil in semen. Reklo se jim je, da družba niti navadnega poročila ni poslala, da bi bilo kaj enakega potrebno. Seveda, po suhi je letos posebno prizadet Slovenski Štajer, vsled tega naša Kmetijska družba nima nobenih skrbi za svinjereje in sejaive po slovenskih krajih. Povsod vidimo, da nam je skupnost z Nemci le v kvar in škodo. Osvo-bodimo se vendar enkrat nemškega jarma.

* **Vsenemčija.** Naša C. kr. kmetijska družba si je dovolila nesramnost, da v svojem uradnem kole-darju 1912 zastopa na strani 4 vsenemško misel. In je c. kr.! Slovenske podružnice, protestirajte!

* **„Štajere“ ostane „Štajere“.** vzklika ta list v številki z dne 24. decembra. In res ostane ta „edini samostojni list naprednih kmetov“, kakor se sam imenuje, zagovornik ptujskih šnopsarij in šnopsarjev. Zakaj v tej številki prinaša na celi strani velikanski inserat ptujske nemške Strasschilove šnopsarije, „Štajere“ res ostane „Štajere“, šnopsar res ostane šnopsar in zaščitnik šnopsarjev.

* **Deželna vzorna vinska klet.** Zveza štajerskih gospodarstvih zadrug namerava spopolniti zalogo vin v deželni vzorni kleti v Eggenbergu. Štajerski vinarji naj do 8. januarja pošljejo vzorce vin na o-skrbnništvo deželne vzorne vinske kleti zveze štajerskih gospodarstvih zadrug v Eggenbergu pri Gradcu. Navedli se mora množina, vrsta, letnik in cena vina. Vzorec letošnjih vin se naj ne vpošljejo pred 3. janu-rijem 1912.

Mariborski okraj.

m Maribor. Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru (stolna ulica) zviša od 1. januarja 1912

obresti za navadne vloge od 4% na 4½%, in za vloge proti trimesečni odpovedi od 4½% na 4¾%. Obenem se zvišajo tudi obresti za posojila od 4½% na 5%, od 5% na 5½% in od 5½% na 5¾%; zvišanje obresti pri posojilih velja samo tako dolgo, dokler se bodo obrestovalne hranilne vloge v zgoraj omenjeni visokosti.

m **Maribor.** Podružnica Slovenske Straže za Maribor in okolico pod predsedstvom dr. Leskovarja prav živahno deluje. Družinski večeri, ki jih je uvedla letošnja jesen, se vršijo vsak ponedeljek zvečer in so dobro obiskani. Pri teh večerih se je nabralo za Slovensko Stražo že nad 100 K samo v teku treh mesecev. Na Silvestrovo pa bomo pohiteli mariborski in okoliški Slovenci na veselico, ki se priredi ob priliki obnove zbora v dvorani Kat. delavskega društva. Združimo se somišljeniki vsi pri prijetni zabavi, in napravimo načrt za uspešno delo v novem letu!

m **Gor. Sv. Kungota.** Zaveden človek res ne ve, bi se li smejal ali pomiloval naše ljube „nemške odrešenike“ in „mučenike“, med katere se pač smeta vse-kakor štet naš nadučitelj in župan. Da g. nadučitelj našo slovensko mladino v nemškem duhu vzgaja, je splošno znano. Srce se ti pa krči, če slišiš na cesti, s kakim naporim trudom vliva ta „nemški odrešenik“ in „mučenik“ v mlada slovenska srca gornještajerske „jodlerje“. Naš g. župan Mayer nam pa počim svoje-ga sluge vsako nedeljo oznanja pred župniščem v blaženi „tajč-šprahi“, kljub temu, da v celi župniji ni več kakor 1, reci eden rojen Nemec, kateri pa itak k cerkvi ne gre. Povemo gg. nadučitelju in Mayerju, da se presneto motita, ako mislita, da je naša župnija že piklhauba nemškega Mihilna. Hvala Bogu, tudi v naši župniji nas je že lepo število zavednih kmetov in mladeničev. Čim bolj nas boste zatirali, tem bolj se bomo zavedali in prišel bo čas, ko bomo složno kot en moč stopili na krov ter branili naše narodne in verske svetinje. Vam, dragi tovariši, pa polagam danes na srce: Naročite si ob novem letu pri vsaki hiši list, kateri zagovarja kmečke težnje, brani narod-ne in verske svetinje, to je „Slovenski Gospodar“. Svoji mladini pa naročimo „Naš Dom“. Vsi stanovi se med seboj vežejo, družijo po svojih listih, navdušujejo ter si na ta način izboljšujejo svoje stališče, seveda na naš račun. Zakaj bi pa ravno mi zaostali? Na delo torej za božjo in narodno čast! — Zaveden kmet.

m **Jarenina.** V petek, dne 22. decembra opold-ne je umrl v Gradcu g. J. Slekovec, nadučitelj v pok., v starosti 66 let. Rajni je bil dolga leta nadučitelj v Jarenini. Bil je eden izmed tistih redkih učiteljev, ki vzgajajo šolsko mladino v verskem in narodnem duhu. Pogreb se je vršil dne 25. decembra ob obilni udeležbi Jarenincev, v Gradcu. Pokojniku svetila večna luč!

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Božičnica. V nede-žo, dne 17. t. m. prirejena božičnica naše širazredni-ce se je prav dobro obnesla. Udeležba tržanov in o-količanov je bila nepričakovano velika. Dvočedjanko „Lažnjiva Milena“ so učenke, oziroma učenci Senčar M., Molih K., Senčar J., Breznik M., Cajzler Iv. in Keutz J. kaj srčkano igrali. Tudi ljubko petje, katero sta vodila gg. učitelja Zabukošek in From, slednji tudi s spremljevanjem na harmoniju, je občinstvu zelo dopadlo. Še enkrat izrekamo srčno zahvalo vsem p. n. dobrotnikom, ki so na ta ali oni način pripo-mogli, da se je naša božičnica tako lepo vršila. Naj-toplejša zahvala pa gre našim velec. gospem in gospo-dinom, ki so darovale toliko šartiljev za šolsko mla-dež in različnih obeskov za božično drevo ter ga po-magale kinčati in deliti darila, in sicer te-le gospe, oziroma gospice: dr. Gorišekova, dr. Haunigova, dr. Kronvogelova, Štukljeva, Zabukošekova, Zemljčeva, Krambergerjeva, Arnuževa, Šilecova, Damiševa, Po-ličeva; gospice Janžekovič, Wutt, Kocmut, Stukelj ter gospa nadučiteljeva. Darila smo dobili še slede-ča: Slov. Straža 50 K, iz sodn. poravnave 10 K 20 vin. Bog plači!

m **Iz Slov. goric.** Opomba v 53. šte. „Sloven-skega Gospodarja“ glede nepazljivosti nekaterih ura-dnikov, se popolnoma vjema z dejstvi. Nasledek temu so pota in stroški. Se celo slavno c. kr. poštno rav-nateljstvo ima delo zaradi tega. Ali potrebuje še kdo dokazov? Torej gospodje, tja po priporočila za višje plače. — Pri Sv. Trojici v trgu prebiva človek, ki vabi ljudi k sebi in jim pravi bajke, da bo on dobil ljudem podporo iz Maribora. Ljudje božji! Ali boste res potrebovali nekoga, ki vam bo to reč raztolmačil? Shod z govorom kakega gosp. poslanca bi ne bil od-več.

m **Sv. Trojica** v Slov. gor. Teden za tednom odpovedujejo naši posilinemci posojila našim ljudem, da celo se tožijo jih! Se celo enemu svojih prista-šev, ki veruje edino-le v „Štajerec“, so odpovedali po-sojilo. Slučajno tudi ta ni mogel priti na volitev.

m **Sv. Trojica** v Slov. gor. Iz naše fare je tu-di gnala radovednost nekaj nesebičnejšev na božični-čo v nemški šoli pri Sv. Lenartu. Reveži so jokali od veselja in ganutja, ko so slišali svojo slovensko dečo nemško peti in igrati. A zapazili niso, da je že nek-do drugi pretakal solze. On, kojega podoba je plava-la nad božičnim drevescem, si jih je brisal, ko je gle-dal zapejano in nardnim nasprotnikom prodano ljud-stvo pod seboj. Na misel mu je bržčas prišlo, kako mu bodo odgovarjali na sodnji dan. On bo vprašal: „Ustvaril sem te za Slovenca. Ali si spoštoval svoj narod?“ — „Zaničeval sem ga.“ — „Ali si ljubil svoj jezik?“ — „Zaničeval sem ga in se silil z nemščino.“ — „Ali si delal za svoje rojake?“ — „Sovražil sem jih in delal za tužce.“ — Sodnik zamahne z roko in jih pošlje h kozlom na levič. In tam je bil jok in skripanje z zobmi. Na desnici pa ostanejo zavedni,